

Sygn. akt XXIV C 991/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 października 2015 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXIV Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Jacek Tyszka

Protokolant: protokolant sądowy Marek Dobrogojski

po rozpoznaniu w dniu 23 września 2015 r. w Warszawie na rozprawie sprawy

z powództwa W. Ż.

przeciwko Bankowi (...) SA w W.

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

1. oddała powództwo;

2. zasądza od W. Ż. na rzecz Banku (...) SA w W. kwotę 3.617 zł (trzy tysiące sześćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt: XXIV C 991/14

UZASADNIENIE

Pozwem z 5 września 2014 roku - skierowanym przeciwko Bankowi (...) SA w W. - powód W. Ż. wniósł o pozbawienie wykonalności w całości, bankowego tytułu egzekucyjnego z 28 czerwca 2007 roku, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego dla W. w W. z 14 listopada 2007 roku (sygn. akt IV Co 1191/07) oraz o zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powód podniósł, że na podstawie wskazanego tytułu egzekucyjnego doszło do zajęcia rachunku bankowego, którego jest współwłaścicielem. Tymczasem nie jest on dłużnikiem Banku (...) SA w W. z jakiegokolwiek tytułu co najmniej od 2000 roku. Należność, której dotyczy wskazany bankowy tytuł egzekucyjny przedawniła się, przedawniło się również roszczenie z tytułu odsetek. Powód wskazał, że wniosek o nadanie klauzuli wykonalności został złożony po upływie 3 lat od daty spłaty kredytu, a egzekucję wszczęto po 3 latach od uprawomocnienia się postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności (k. 2-4 - pozw).

W odpowiedzi na pozew pozwana Bank (...) SA w W. wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów procesu.

Uzasadniając swój wniosek pozwana wskazała, że powód posiadał pożyczkę w prowadzonym dla niego przez pozwaną rachunku bankowym. Pismem z 23 września 2004 roku, doręczonym powodowi 27 września 2014 roku, pozwana rozwiązała z powodem umowę o prowadzenie rachunku bankowego w związku z brakiem spłaty zadłużenia i zaprzestaniem zasilania rachunku. W dniu 29 września 2004 roku strony podpisały ugodę regulującą warunki spłaty zadłużenia. Powód nie wywiązywał się z warunków ugody, wobec tego pozwana wystawiła bankowy tytuł egzekucyjny w dniu 28 czerwca 2007 roku. Następnie został on zaopatrzony w klauzulę wykonalności. Zdaniem

pozwanej roszczenie nie uległo przedawnieniu, wobec tego mogło być skutecznie dochodzone (k. 28-29 - odpowiedź na pozew).

W piśmie z 10 lipca 2015 roku pozwana podtrzymała wniosek o oddalenie powództwa w całości wskazując, że podstawą do wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego była umowa rachunku bankowego zawarta przez powoda i pozwaną. Odnośnie zarzutu przedawnienia podkreślono, że roszczenie nie uległo przedawnieniu bowiem bieg przedawnienia został skutecznie przerwany ze względu na zawartą przez strony ugodę, a także przez czynności konkludentne powoda, skutkujące przerywaniem biegu przedawnienia, tj. częściowe spłaty zadłużenia (k. 165-166 - pismo pozwanej).

Strona powodowa w piśmie z 11 sierpnia 2015 roku wniosła o uwzględnienie powództwa wskazując, że roszczenia pozwanej wobec powoda wynikały z umowy rachunku bankowego i umowy pożyczki, do której powód otrzymał kartę debetową. Powód oświadczył, że roszczenia z obu tych tytułów uległy przedawnieniu, natomiast bankowy tytuł egzekucyjny został nieprawidłowo wydany na podstawie zawartej umowy ugody (k. 173-178 - pismo powoda).

Na rozprawie strony podtrzymały swoje stanowiska.

Na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego na wniosek stron Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

Powód W. Ż. 24 lipca 1996 roku podpisał z pozwaną Bankiem (...) SA w W. umowę nr (...) o prowadzenie rachunku bankowego o nazwie E.. Po zmianie numeracji rachunków, numer rachunku powoda był następujący: (...) (k. 8 akt sprawy VI Co 1191/07 Sądu Rejonowego dla W. wW.- umowa).

Warunki prowadzenia rachunku zostały określone w Regulaminie E.. W rozdziale 9 Regulaminu, zatytułowanym „(...) oraz dopuszczalne saldo E.”, zapisano możliwość ubiegania się o pożyczkę umożliwiającą przekroczenie salda E.. Zgodnie z § 41 ust. 2 Regulaminu „niespłacenie powstałego salda ujemnego wraz z należnymi odsetkami w wyznaczonym przez Bank terminie upoważnia Bank do wypowiedzenia umowy, z zastosowaniem przepisów określonych w Rozdziale 11 niniejszego Regulaminu” (k. 167-171 - regulamin).

W dniu 5 czerwca 1997 roku powód i pozwana zawarli umowę o pożyczkę w (...) nr (...). Aneksem do tejże umowy pożyczki, datowanym na 3 sierpnia 1999 roku, limit pożyczki zwiększono do 7.000 zł. Powód jako pożyczkobiorca złożył oświadczenie, z którego wynikało, że w razie niewywiązywania się ze zobowiązań umowy podda się egzekucji i wyraził zgodę na wystawienie przez pozwaną bankowego tytułu egzekucyjnego do kwoty 10.500 zł. Termin na wystawienie bankowego tytułu egzekucyjnego stron ustalili na 3 lata od dnia rozwiązania umowy pożyczki. Kolejnymi aneksami z 29 września 2000 roku i 31 stycznia 2001 roku limit pożyczki podwyższono najpierw do 34.000 zł, następnie 50.000 zł i zwiększono kwotę do której możliwe było wystawienie bankowego tytułu egzekucyjnego najpierw na 51.000 zł a następnie na 75.000 zł (k. 156 - aneks do umowy pożyczki z 3 sierpnia 1999 roku , k.154-155 - aneks do umowy pożyczki z 29 września 2000 roku , k. 32-33- aneks do umowy pożyczki z 31 stycznia 2001 roku).

W dniu 23 września 2004 roku pozwana wypowiedziała powodowi umowę rachunku bankowego ze skutkiem natychmiastowym. Przyczyną wypowiedzenia umowy był brak spłaty zadłużenie w E. i brak zasilania rachunku. W dniu 29 września 2004 roku powód i pozwana zawarli ugodę nr (...)dotyczącą spłaty przez powoda zadłużenie u pozwanej z tytułu salda debetowego w E.. Powód uznał zadłużenie w wysokości 72.684,63 zł i zobowiązał się do jego spłaty w ratach. Pierwsza rata w minimalnej wysokości 2.000 zł miała zostać zapłacona do 30 września 2004 roku. Następne 3 raty w wysokości minimalnej 4.000 zł miały zostać uiszczone do ostatniego dnia każdego miesiąca rozpoczynając od października 2004 roku. Po dokonaniu tych wpłat do 15 stycznia 2005 roku strony miały ustalić nowe warunki spłaty zadłużenia w drodze aneksu do umowy ugody. W przypadku uchybienia terminowi płatności co najmniej jednej raty bank miał prawo wezwać powoda do spłaty całej zaległej kwoty w terminie nie krótszym niż 7 dni, określonym w wezwaniu, pod rygorem odstąpienia od umowy ugody. W ugodzie znalazł się również zapis, zgodnie z którym powód poddał się egzekucji i wyraził zgodę na wystawienie przez pozwaną bankowego tytułu egzekucyjnego obejmującego roszczenia z tytułu umowy ugody do kwoty 108.105 zł. Pozwana mogła wystawić

bankowy tytuł egzekucyjny i wystąpić o nadanie mu klauzuli wykonalności w ciągu 3 lat od dnia rozwiązania umowy (k. 34 - wypowiedzenie umowy, k. 36-38 - ugoda).

W dniu 30 września 2004 roku powód dokonał wpłaty w wysokości 3.000 zł zgodnie z postanowieniami umowy. W październiku 2004 roku dokonał dwóch wpłat w kwotach 2.400 zł (25 października 2004 roku) i 1.600 zł (30 października 2004 roku). W kolejnych miesiącach powód nie wypełniał warunków umowy, ponieważ kolejna wpłata na konto powoda w wysokości 2.000 zł, została dokonana dopiero 20 stycznia 2005 roku (k. 83-123 - raport obrotów na koncie).

W latach 2005-2009 konto powoda było zasilane następującymi wpłatami: 800 zł (9 lutego 2005 roku), 1.000 zł (2 marca 2005 roku), 800 zł (13 maja 2005 roku), 1.000 zł (8 czerwca 2005 roku), 1.900 zł (13 czerwca 2005 roku), 1.495 zł (2 sierpnia 2005 roku), 1.000 zł (20 września 2005 roku), 700 zł (29 września 2005 roku), 1.400 zł (6 kwietnia 2006 roku), 1.021,35 zł (21 lutego 2008 roku), 7.000 zł (27 listopada 2008 roku), 4.000 zł (23 grudnia 2008 roku), 6.000 zł (2 lutego 2009 roku), 2.000 zł (26 lutego 2009 roku), 1.500 zł (27 lutego 2009 roku), 2.000 zł (6 kwietnia 2009 roku), 2.000 zł (10 sierpnia 2009 roku), 5.000 zł (24 listopada 2009 roku). Część wpłat została dokonana przez M. M. (9 lutego, 2 marca, 8 czerwca, 2 sierpnia, 20 września, 29 września 2005 r.) z tytułem przelewu „wpłata w imieniu właściciela konta”. Wpłata z 27 listopada, 23 grudnia 2008, 2 lutego, 24 listopada 2009) dokonał P. H. z tytułem przelewu „w imieniu W. Ż.” (k. 83-123 - raport obrotów na koncie).

Na 28 czerwca 2007 roku zadłużenie powoda wobec pozwanej wynosiło 66.089,57 zł należności głównej i 20.891,74 zł odsetek naliczanych do 27 czerwca 2007 roku (k. 83-123 - raport obrotów na koncie, k. 124-144 - naliczenie odsetek).

W dniu 28 czerwca 2007 roku pozwana wystawiła przeciwko powodowi bankowy tytuł egzekucyjny obejmujący kwotę 86.981,31 zł, (w tym należność główna 66.089,57 zł i odsetki naliczane od 30 października 2004 roku do 27 czerwca 2007 roku w wysokości 20.891,74 zł) oraz dalsze odsetki w wysokości półtorakrotności odsetek ustawowych od 28 czerwca 2007 roku do dnia zapłaty obliczane od kwoty 66.089,57 zł (k. 39 - bankowy tytuł egzekucyjny).

Wnioskiem z 16 lipca 2007 roku pozwana zwróciła się do sądu o nadanie bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nr (...) z 28 czerwca 2007 roku klauzuli wykonalności. Klauzula wykonalności została nadana postanowieniem z 14 listopada 2007 roku (akta sprawy VI Co 1191/07 Sądu Rejonowego dla W. w W.: k. 2 - wniosek, k. 36 - postanowienie).

Pismem z 8 stycznia 2008 roku pozwana wystąpiła do komornika o wszczęcie egzekucji na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności. Egzekucja była prowadzona przez Komornika Sądowego B. G. pod sygnaturą (...), następnie przez Komornika Sądowego R. M. pod sygnaturą (...). Na mocy postanowienia z 19 czerwca 2009 roku Sądu Rejonowego dla W. w W. egzekucja została przekazana Dyrektorowi Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w W. do dalszego prowadzenia. Postępowanie egzekucyjne zostało umorzone postanowieniem z 23 stycznia 2014 roku wobec stwierdzenia bezskuteczności dalszej egzekucji. Pismem z 11 lipca 2014 roku pozwana złożyła kolejny wniosek o wszczęcie egzekucji przeciwko powodowi (k. 41-42 - wniosek o wszczęcie egzekucji, k. 44 - pismo w sprawie przekazania egzekucji, k.45-47 - postanowienie, k.48-49 - ponowny wniosek o wszczęcie egzekucji).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie złożonych do akt sprawy dokumentów, bowiem nie było podstaw, aby kwestionować ich autentyczność. Ustalenia faktyczne Sąd oparł również o dokumenty znajdujące się w aktach o sygnaturze VI Co 1991/07 Sądu Rejonowego dla W. w W.

W ograniczonym zakresie - tylko odnośnie faktów wynikających z zebranych w sprawie dokumentów - przydatne do ustalenia stanu faktycznego były zeznania złożone przez powoda W. Ż.. Powód nie pamiętał dokładnych okoliczności zawarcia umów z pozwaną, nie potrafił podać szczegółów dotyczących postanowień i wykonywania tychże umów. Stwierdzenia powoda dotyczące spłaty zadłużenia, opierały się w głównej mierze na jego przypuszczeniach, które nie znalazły potwierdzenia w zgromadzonych w aktach sprawy dokumentach i rozliczeniach konta bankowego.

Sąd zważył, co następuje.

W niniejszej sprawie powód - błędnie oznaczając datę wydania i dzień opatrzenia klauzulą wykonalności - domagał się pozbawienia wykonalności bankowego tytułu egzekucyjnego nr (...) z 28 czerwca 2007 roku zaopatrzonego w klauzulę wykonalności na mocy postanowienia sądu z 14 listopada 2007 roku.

Przesłanki uprawniające dłużnika do żądania pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego wymienione zostały w sposób wyczerpujący w art. 840 § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem dłużnik może w drodze procesu żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia:

1) jeżeli przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, a w szczególności gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu albo gdy kwestionuje przejście obowiązku mimo istnienia formalnego dokumentu stwierdzającego to przejście;

2) jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy;

3) jeżeli małżonek, przeciwko któremu sąd nadał klauzulę wykonalności na podstawie art. 787, wykaze, że egzekwowane świadczenie wierzycielowi nie należy się, przy czym małżonkowi temu przysługują zarzuty nie tylko z własnego prawa, lecz i te, z którymi mógł wystąpić jego współmałżonek.

Wskazana w art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c. przesłanka polega na przeczeniu przez dłużnika zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności. Zaprzeczenie takie może dotyczyć treści tytułu egzekucyjnego oraz innych zdarzeń. Jeżeli jednak fakty te są objęte prekluzją wynikającą z materialnej prawomocności wyroku, nie można na ich podstawie wytoczyć powództwa opozycyjnego.

W niniejszej sprawie powód domagał się pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego wskazując, że pozwana nie miała podstaw wystawić bankowego tytułu egzekucyjnego, bowiem powód spłacił swoje zadłużenie wynikające z umowy o prowadzenie rachunku bankowego E. nr (...). Część roszczenia niespłacona uległa przedawnieniu. Powód wskazywał także, że pomimo literalnej treści bankowego tytułu egzekucyjnego, pozwana wystawiła go na podstawie umowy ugody z 29 września 2004 roku, a nie na podstawie umowy o prowadzenie rachunku bankowego.

Na mocy art. 96 ustawy z 29 sierpnia 1997 roku prawo bankowe (Dz.U. z 2015 r., nr 128 ze zm.), bankom został nadany przywilej wystawiania bankowych tytułów egzekucyjnych. Bankowy tytuł egzekucyjny jest to dokument stwierdzający istnienie wymagalnej wierzytelności banku wobec osoby, która dokonała z nim czynności bankowej. Po nadaniu przez sąd klauzuli wykonalności bankowy tytuł egzekucyjny staje się tytułem wykonawczym i jest podstawą wszczęcia egzekucji.

Bankowe tytuły wykonawcze mogą zostać wystawione na podstawie ksiąg banków lub innych dokumentów związanych z dokonywaniem czynności bankowych. W bankowym tytule egzekucyjnym należy oznaczyć bank, który go wystawił i na rzecz którego egzekucja ma być prowadzona, dłużnika zobowiązanego do zapłaty, wysokość zobowiązań dłużnika wraz z odsetkami i terminami ich płatności, datę wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego, jak również oznaczenie czynności bankowej, z której wynikają dochodzone roszczenia, oraz wzmiankę o wymagalności dochodzonego roszczenia. Bankowy tytuł egzekucyjny należy opatrzyć pieczęcią banku wystawiającego tytuł oraz podpisami osób uprawnionych do działania w imieniu banku.

Katalog czynności bankowych, o których mowa powyżej, został wskazany w art. 5 prawa bankowego. Czynnością bankową na podstawie, której można wystawić bankowy tytuł egzekucyjny jest m.in. przyjmowanie wkładów pieniężnych płatnych na żądanie lub z nadejściem oznaczonego terminu oraz prowadzenie rachunków tych wkładów; prowadzenie innych rachunków bankowych. W art. 5 prawa bankowego jako czynności bankowej nie wymieniono ugody zawartej z bankiem.

Bezspornym w niniejszej sprawie było, że strony łączyła umowa rachunku bankowego na podstawie, której strony zawarły umowę pożyczki umożliwiającą przekraczania salda konta. Wobec braku spłaty zadłużenia w E. i braku zasilenia rachunku pozwana wypowiedziała powodowi umowę rachunku bankowego, a całe zadłużenie istniejące na rachunku bankowym stało się natychmiast wymagalne. Z tego powodu strony zawarły umowę ugody. Powód w toku niniejszego postępowania twierdził, że to owa ugoda stała się podstawą do wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego przez pozwaną, pomimo tego, że takiej możliwości nie przewidywała ustawa prawo bankowe.

Odnosząc się do tak sformułowanego stanowiska powoda należało rozważyć charakter umowy z 29 września 2004 roku określonej w tytule jako ugoda. Z twierdzeń strony powodowej wynikało, że zawarcie ugody odnośnie zadłużenia powoda u pozwanej, doprowadziło do wygaśnięcia stosunku wynikającego z umowy rachunku bankowego, a wykreowało nowy stosunek zobowiązaniowy, a więc, doszło do odnowienia zobowiązania w myśl art. 506 k.c. Zgodnie z art. 506 § 1 k.c., jeżeli w celu umorzenia zobowiązania dłużnik zobowiązuje się za zgodą wierzyciela spełnić inne świadczenie albo nawet to samo świadczenie, lecz z innej podstawy prawnej, zobowiązanie dotychczasowe wygasa (odnowienie). Zgodnie natomiast z § 2 tego artykułu, w razie wątpliwości poczytuje się, że zmiana treści dotychczasowego zobowiązania nie stanowi odnowienia. Art. 917 k.c. wskazuje, że przez ugodę strony czynią sobie wzajemne ustępstwa w zakresie istniejącego między nimi stosunku prawnego w tym celu, aby uchylić niepewność co do roszczeń wynikających z tego stosunku lub zapewnić ich wykonanie albo by uchylić spór istniejący lub mogący powstać.

Odnowienie dochodzi do skutku w wyniku umowy zawartej między wierzycielem a dłużnikiem, a wolą stron tej umowy jest umorzenie dotychczasowego zobowiązania i zastąpienie go nowym zobowiązaniem lub opartym na innej podstawie prawnej (por. wyrok Sądu Najwyższego z 30 listopada 2006 roku, sygn. akt I CSK 256/06, LEX nr 359463). Wywołanie skutku odnowienia wymaga więc wyrażenia przez strony zgodnego zamiaru umorzenia dotychczasowego zobowiązania i ustanowienia nowego zobowiązania (*animus novandi*). Zamiar stron powinien wynikać z wyraźnego ich oświadczenia lub w sposób niewątpliwy z okoliczności sprawy. W wypadku wątpliwości należy przyjąć, że zmiana treści dotychczasowego zobowiązania nie stanowi odnowienia - art. 506 § 2 k.c. (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 30 stycznia 2013 roku, I ACa 1005/12, LEX nr 1283014). Instytucja nowacji nie służy zmianie treści tej samej umowy. Analizując treść umowy ugody w niniejszej sprawie nie można było uznać, że miała ona charakter nowacyjny. Po pierwsze brak w niej jakichkolwiek zapisów, które nawet w sposób pośredni wskazywałyby na wolę umorzenia dotychczasowego węzła obligacyjnego i zastąpienia go nowym. W żadnej części ugody nie zostały zawarte oświadczenie stron w tym zakresie. Z ugody wynika, że powód uznał swój dług wobec pozwanej. Dalsze natomiast postanowienia ugody odnoszą się do okresowego ustalenia harmonogramu spłat zadłużenia, czyli są ustępstwem wierzyciela w zakresie jego prawa do natychmiastowego żądania spełnienia zobowiązania. Nie ulegało wątpliwości, że podstawą ugody stanowiła łącząca strony umowa i tylko w jej ramach strony poczyniły ustępstwa w celu urealnienia spłaty zadłużenia. W żadnym przypadku nie przesądzało to o zamiarze wykreowania zupełnie odrębnego, niezależnego od dotychczasowego, stosunku zobowiązaniowego. Zawarcie ugody, dopóki nie zostanie wykonana w całości, modyfikuje treść praw i obowiązków stron, ale nie umarza zobowiązania leżącego u jej podstaw. Tym samym nadal istnieje źródło stosunku zobowiązaniowego. Stosunek prawny istniejący między stronami jest podstawą żądania spełnienia świadczenia, a ograniczenie jego wysokości do kwot wskazanych w ugodzie, czy też rozłożenie zaległości na raty oznacza jedynie potwierdzenie związania jej treścią (por. wyrok Sądu Najwyższego z 10 kwietnia 2014 roku, sygn. akt IV CSK 403/13, LEX nr 1475084).

Wobec powyższego należało stwierdzić, że stosunek zobowiązaniowy wynikający z umowy rachunku bankowego zawartej przez powoda i pozwaną nie wygasł. Pozwana miała więc prawo wystawić bankowy tytuł egzekucyjny, wskazując umowę rachunku bankowego jako czynność, z której wynika dochodzone roszczenie. Wbrew twierdzeniom powoda należy wskazać, że pomimo tego, że umowa ugody zawierała oświadczenie powoda o poddaniu się egzekucji to nie ono stało się podstawą do wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego. Podstawą do wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego była umowa rachunku bankowego z 24 lipca 1996 roku. W tym miejscu należy zaznaczyć, że 1 stycznia 1998 roku weszła w życie ustawa z 29 sierpnia 1997 roku prawo bankowe zastępując wcześniejszą ustawy z 31 stycznia 1989 roku prawo bankowe (t.j. Dz.U. z 1992 r., nr 72, poz. 359 ze zm.). Ustawa z 29 sierpnia 1997 roku nie

określała wprost zasad stosowania uproszczonego trybu dochodzenia przez banki roszczeń tj. wystawiania bankowych tytułów egzekucyjnych, wynikających z czynności bankowych dokonanych przed 1 stycznia 1998 roku. Zagadnienia z zakresu prawa intertemporalnego w nowej ustawie prawo bankowe zostały uregulowane w art. 181, stanowiącym, że do umów zawartych przez banki, w tym do gwarancji bankowych i poręczeń udzielonych przed wejściem w życie ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe, z zastrzeżeniem art. 152. Równocześnie, z dniem 1 stycznia 1998 roku, wszedł w życie art. 51 ustawy z 6 grudnia 1996 roku o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów (Dz.U. nr 149, poz. 703 ze zm.). Zgodnie z ust. 2 powołanego ostatnio artykułu do nadania klauzuli wykonalności bankowym tytułom egzekucyjnym oraz prowadzenia egzekucji według kodeksu postępowania cywilnego na podstawie tych tytułów nie jest wymagane oświadczenie dłużnika o poddaniu się egzekucji, jeżeli czynność bankowa, z której wynika wierzytelność banku, została dokonana przed dniem wejścia w życie ustawy (czyli przed 1 stycznia 1998 roku). Art. 51 ust. 2 ustawy o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów jest przepisem szczególnym w stosunku do art. 181 nowego prawa bankowego. Precyzuje reguły dotyczące uproszczonego sposobu dochodzenia przez banki wierzytelności wynikających z czynności bankowych dokonanych przed 1 stycznia 1998 roku. Wynika z niego, że do nadania klauzuli wykonalności bankowym tytułom egzekucyjnym oraz do prowadzenia egzekucji na podstawie tych tytułów nie jest wymagane oświadczenie dłużnika o poddaniu się egzekucji, jeżeli czynność bankowa, z której wynika wierzytelność banku została dokonana przed 1 stycznia 1998 roku. Pozwana - którą łączyła z powodem umowa o prowadzenie rachunku bankowego z 24 lipca 1996 roku - mogła więc wystawić bankowy tytuł egzekucyjny na podstawie wskazanej umowy, nawet jeżeli umowa ta nie zawierała oświadczenia o poddaniu się egzekucji. Późniejsze oświadczenia powoda o poddaniu się egzekucji nie miały w istocie znaczenia.

Powód jako podstawę roszczenia o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego wskazywał także przedawnienie roszczeń, których dotyczy bankowy tytuł egzekucyjny z 28 czerwca 2007 roku. Powód podkreślał, że zobowiązania te, jako zaciągnięte przy pomocy karty debetowej, podlegały 2 letniemu terminowi przedawnienia, co wynika z ustawy z 12 września 2002 roku o elektronicznych instrumentach płatniczych Dz. U. z 2012 r., nr 1232) . Ustawa ta obowiązywała od 12 października 2003 roku do 7 października 2013 roku.

Wbrew stanowisku powoda, Sąd nie stwierdził, by strony niniejszego postępowania zawierały jakkolwiek dodatkową umowę o elektroniczny instrument płatniczy. Powód posiadał kartę płatniczą, przy pomocy której dokonywał wypłat ze swojego rachunku bankowego. Jednakże karta ta nie została mu wydana na podstawie dodatkowej umowy, a otrzymał ją ze względu na zawarcie umowy rachunku bankowego. Zobowiązania zaciągane przez powoda nie powstały na podstawie umowy o kartę debetową, a wynikały ze stosunku rachunku bankowego. Zgodnie z art. 731 k.c. roszczenia te także przedawniają się z upływem 2 lat od dnia wymagalności.

Wobec ustalenia terminu przedawnienia, należało sprawdzić czy termin ten upłynął w przypadku zobowiązania powoda. Zgodnie z art. 120 § 1 k.c. bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. W myśl art. 124 § 1 k.c. po każdym przerwaniu przedawnienia biegnie ono na nowo. Paragraf 2 tego przepisu stanowi, że w razie przerwania przedawnienia przez czynność w postępowaniu przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym albo przez wszczęcie mediacji, przedawnienie nie biegnie na nowo, dopóki postępowanie to nie zostanie zakończone.

W art. 123 § 1 k.c. wskazano, że bieg przedawnienia przerywa się w następujących sytuacjach:

- 1) przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia;
- 2) przez uznanie roszczenia przez osobę, przeciwko której roszczenie przysługuje;
- 3) przez wszczęcie mediacji.

W doktrynie wskazuje się, że uznanie roszczenia może zostać dokonane w dowolnej formie, w sposób wyraźny np. poprzez zawarcie ugody lub dorozumiany np. poprzez wykonanie części świadczenia.

Niewątpliwie zawarcie przez powoda z pozwaną umowy ugody należy uważać za uznanie przez niego długu wobec pozwanej, co zresztą literalnie wynika z § 3 ugody. W momencie zawarcia ugody doszło więc do przerwania biegu przedawnienia, który rozpoczął się z chwilą rozwiązania, na skutek wypowiedzenia, umowy o prowadzenie rachunku bankowego.

W toku postępowania powód wskazywał, że podpisując ugodę nie miał świadomości, że prawdopodobnie część stwierzonego ugodą długu była przedawniona, wobec tego uznanie długu nie może być skuteczne. Twierdzenia te zdaniem Sądu nie zasługiwały na uwzględnienie. Po pierwsze należało zaznaczyć, że jeszcze przed podpisaniem ugody powód dokonywał wpłat na rachunek bankowy, który prowadziła dla niego pozwana. Każdą taką wpłatę należy uznać za częściowe spełnienie świadczenia, do którego powód był zobowiązany wobec pozwanej. Każda chociażby częściowa spłata zadłużenia skutkowałą przerwaniem biegu przedawnienia, gdyż była formą uznania długu. Co prawda pozwana przedstawiła wykaz operacji na koncie powoda jedynie za okres od lipca 2003 roku, jednakże należy zauważyć, że 31 stycznia 2001 roku pozwana zawarła z powodem aneks do umowy, zwiększając saldo na rachunku bankowym. Trzeba więc było przyjąć, że do tego czasu powód właściwie wykonywał swoje zobowiązania wobec pozwanej, a żadne roszczenie nie było w tym terminie postawione w stan wymagalności. Wobec tego przynajmniej do 31 stycznia 2003 roku termin przedawnienia nie mógł upłynąć. Nawet gdyby przyjąć, że do przedawnienia doszło w okresie między lutym a lipcem 2003 roku, to należy wziąć pod uwagę dalsze zachowanie powoda. Zarówno w doktrynie jak i w orzecznictwie wskazuje się, że jeżeli dłużnik uznaje dług po upływie okresu przedawnienia, oświadczenie to można traktować jako zrzeczenie się korzystania z zarzutu przedawnienia, jeśli zgodnie z zasadami wykładni oświadczeń woli (art. 65 k.c.) z zachowania dłużnika wynika wola wywołania takiego skutku prawnego (por. wyrok Sądu Najwyższego z 25 kwietnia 1974 roku, III CRN 80/74, OSN 1975, nr 3, poz. 49, P. Sobolewski, Komentarz do art. 123 k.c. [w:] Kodeks cywilny. Komentarz red. Konrada Osajdy, Warszawa 2015). Nie ma powodów, aby przyjmować, że powód regularnie wpłacając środki na posiadany u pozwanej rachunek, co czynił w okresie do lipca 2004 roku, nie dokonywał tym samym uznania długu i nie zrzekał się zarzutu przedawnienia.

Umowa ugody z 29 września 2004 roku, ze względu na niewykonywanie jej przez powoda, a także nie podpisanie przez strony aneksu określającego prawa i obowiązki stron po upływie okresu, w którym dłużnik miał dokonywać spłat w ratach, przestała obowiązywać 15 stycznia 2005 roku. Z ugody nie wynika, aby wierzyciel rezygnował w jakiegokolwiek części z przysługującego mu roszczenia, w tym odsetek, ustępstwo polegało jedynie na wyrażeniu zgody na dokonywanie spłat całości zobowiązania, w tym odsetek w okresie od września 2004 roku do stycznia 2005 roku w ratach. Z dniem 15 stycznia 2005 roku całe roszczenie na powrót zostało więc postawione w stan wymagalności. Co prawda do daty nadania klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu tj. 14 listopada 2007 roku upłynęło dwa lata, jednakże należy zauważyć, że powód w tym czasie na poczet swojego zadłużenia wpłacał kolejne sumy pieniędzy. Wobec tego należało domniemywać, że powód uznawał dług i dążył do uregulowania swojego zobowiązania. Trzeba również stwierdzić, że każda kolejna wpłata prowadziła do przerwania biegu przedawnienia. Okres pomiędzy kolejnymi wpłatami nigdy nie był dłuższy niż 2 lata, a więc termin przedawnienia nie zdążył upłynąć. Za przerywające bieg przedawnienia należy także uznać wpłaty dokonane przez osobę trzecią - M. M.. Nie zasługiwały na uznanie twierdzenia powoda, że wpłaty te były dokonywane przez M. M. we własnym imieniu. Po pierwsze należy zauważyć, że jako tytuł przelewów podano „wpłata w imieniu właściciela konta”. Po drugie trzeba wskazać, że powód przyznał, iż wpłaty M. M. były spłatą pożyczki, której powód mu udzielił. Jako, że numer rachunku bankowego nie jest informacją publicznie dostępną, to powód musiał udostępnić go M. M.. Powód miał wobec tego świadomość na jakie konto pieniądze są wpłacane i że wpłaty te będą skutkowałą zmniejszeniem jego własnego zadłużenia wobec pozwanej.

Biorąc pod uwagę powyższe należało uznać, że zobowiązanie powoda wobec pozwanej nie przedawniło się ani przed wystawieniem bankowego tytułu egzekucyjnego, ani w późniejszym czasie, ponieważ pozwana podjęła szereg czynności zmierzających do zaspokojenia swojego roszczenia.

Stronie powodowej nie udało się skutecznie zakwestionować istnienia obowiązku stwierdzonego bankowym tytułem egzekucyjnym. Na dowód przysługiwania pozwanemu wierzytelności, na którą opiewał bankowy tytuł egzekucyjny, pozwana przedstawiła odpisy umowy o prowadzenie rachunku bankowego zawartej z powodem 24 lipca 1996 roku, jak też aneksy do umowy zmieniającej ostatnio wymienioną umowę poprzez umożliwienie powodowi zaciągania w tym rachunku pożyczek do uzgodnionych limitów. Wysokość zobowiązania odnośnie kwoty głównej i naliczonych odsetek została wykazana złożonymi do akt dokumentami w postaci raportu obrotów na koncie (k. 83-123) i zestawienia naliczonych odsetek (k. 124-144). Powód nie zakwestionował skutecznie danych zawartych w tychże dokumentach, w szczególności prawidłowości wyliczenia odsetek. Nie twierdził, aby pozwana nie uwzględniła dokonywanych przez niego wpłat na poczet zaspokojenia należności objętej bankowym tytułem egzekucyjnym, ani nie przedstawił dowodów dokonywania wpłat, których pozwany miałby nie uwzględnić. Wątpliwości Sądu nie wzbudziła również różnica pomiędzy wysokością należności powoda wskazaną w ugodzie z 29 września 2004 roku, a kwotami ujętymi w bankowym tytule egzekucyjnym wystawionym 28 czerwca 2007 roku. W okresie niemal trzech lat pomiędzy wystawieniem wspomnianych dokumentów naliczane były dalsze odsetki, a powód dokonał wpłat na poczet swego zobowiązania wskazanych w zestawieniu złożonym przez pozwaną (k.84-85), co wyjaśnia powstałą różnicę.

Mając na uwadze powyższe Sąd doszedł do przekonania, że nie zaszła żadna przesłanka uzasadniająca pozbawienie zaskarżonego tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części. Wobec powyższego orzeczono jak punkcie 1. wyroku.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. i wynikającej z niego zasady odpowiedzialności za wynik procesu. Powód przegrał niniejszą sprawę w całości dlatego też pozwanej przysługiwało roszczenie o zwrot poniesionych przez nią kosztów procesu. Na koszty postępowania zostały złożone koszty zastępstwa procesowego w wysokości 3.600 zł (§ 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 490)) oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa, tj. 17 zł, łącznie 3.617 zł. Mając powyższe na uwadze należało zasądzić od powoda na rzecz pozwanej ostatnio wymienioną kwotę, o czym orzeczono w punkcie 2. wyroku.